UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Fundamentos romanísticos da cultura xurídica occidental		Código	612G01001
Titulación				

Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	1º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6

Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Dereito Público		
Coordinación	Rodriguez Montero, Ramon Perfecto	Correo electrónico	ramon.rodriguez.montero@udc.es
Profesorado	Garcia Camiñas, Julio Rodriguez Montero, Ramon Perfecto	Correo electrónico	julio.garcia.caminas@udc.es ramon.rodriguez.montero@udc.es
Web			
Descrición xeral	Sitúa o Dereito na súa dimensión histórica, dentro do ámbito da Cultura xurídica occidental europea, iniciando ao alumno na aprendizaxe da terminoloxía e os conceptos xurídicos básicos, así como na resolución dos diversos supostos da práctica que se puidesen plantexar, ofrecendo para iso os recursos metodolóxicos correspondentes.		

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer as bases da argumentación xurídica a través do estudo da metodoloxía jurisprudencial romana, recollida nos textos xurídicos, analizando os mesmos.	A1 A2 A4 A5 A6 A8 A10 A11 A12 A13 A14 A15	B6 B8 B9 B10 B11 B12 B1 B2	C1 C4 C5 C6 C7
Aprendizaxe da terminoloxía xurídica básica e da norma no contexto social e histórico europeo, valorando críticamente as mesmas desde plantexamentos de equidade e xustiza.	A1 A2 A3 A4 A6 A7 A8 A9 A10 A14 A15	B6 B8 B11	C4 C6 C7

Coñecemento dás principais institucións xurídicas romanas, e do Dereito romano como sistema dás regulacions sociais a través dá Historia.	A1 A2 A4 A6 A8 A10 A14 A15	B8 B11	C4 C6 C7
Aprender a discriminar entre a ratio decidendi e os elementos adjetivos de unha sentenza jurisprudencial ou xudicial	A2 A4 A6 A8 A9 A10 A11 A12 A15	B6 B7 B8 B9 B10 B11	C3 C4 C5 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas

PRIMEIRA PARTE: Dereito Públio, sistema de fontes e recepción europea do Dereito romano. Tema 2. Primeiras institucións políticas e fundamentos do ordenamento xurídico. Tema 3. Do s. IV a.C. a caída da República. Tema 4. O Principado. Tema 5. O Dominado. Tema 6. A tradición romanística na cultura xurídica europea. Características e metodoloxía xurídica dos diversos movementos culturais europeos. SEGUNDA PARTE: Institucións de dereito privado romano. Tema 7. Estructura das relacións xurídico-patrimoniais. Tema 8. Dereito de familia. Tema 9. A tutela procesual das relacións xurídico privadas e a tramitación das controversias de dereito privado Tema 10. Dereitos reais. Tema 11. Dereito de obligacións. Tema 12. Dereito de sucesións.	Temario teoría PRIMEIRA PARTE: Dereito Público, sistema de fontes e recepción europea do Dereito romano. Tema 1. Introducción. 1.1. Periodización da Historia xurídica romana. 1.2. Fontes do Dereito romano. 1.3. O modelo romano de Dereito de xuristas. Tema 2. Primeiras institucións políticas e fundamentos do ordenamento xurídico. 2.1. Organización política primitiva. 2.2. Dereito primitivo. Tema 3. Do s. IV a.C. a caída da República. 3.1. A constitución política republicana. 3.2. Desenrolo e sistematización do dereito no período republicano. Tema 4. O Principado. 4.1. Organización política. 4.2. O dereito no Principado. Tema 5. O Dominado. 5.1. Organización política. 5.2. Fontes do dereito. 5.3. Formación do dereito da Igrexa. 5.4. Desenrolo da cultura xurídica en Occidente e Oriente. Vulgarismo e clasicismo. 5.5. A Compilación xustinianea. Tema 6. A tradición romanística na cultura xurídica europea. Características e metodoloxía xurídica dos diversos movementos culturais europeos. 6.1. Glosadores e Comentaristas. 6.2. A Tradición xurídica do Common law e a Equity. Diferencias e analoxías coa Tradición romanística. 6.3. A revolución protestante e o Absolutismo monárquico. 6.4. O Humanismo xurídico. 6.5. O Iusnturalismo racionalista y la Ilustración. 6.6. O positivismo xurídico e científico. A Pandectística e a Escola Histórica do dereito. O Movemento codificador. 6.7. O neo-Humanismo e a romanística moderna. SEGUNDA PARTE: Institucións de dereito privado romano. Tema 7. Estructura das relacións xurídico-patrimoniais. 7.1. Contido das relacións xurídico-patrimoniais. 7.2. Os suxeitos da relación xurídico-patrimonial. 7.3. Dinámica da relación xurídico-patrimonial. Tema 8. Dereito de familia. 8.1. A familia e o matrimonio. 8.2. A patria potestad e la relacións paterno-filiais. 8.3. Tutela e curatela. Tema 9. A tutela procesual das relacións xurídico privadas e a tramitación das

controversias de dereito privado
9.1. A formación do sistema de dereito procesual civil.
9.1.1. As accións da ley.
9.1.2. O procedemento formulario.
9.2. A tramitación procesual das accións formularias.
9.2.1. Actuaciones ante o maxistrado.
9.2.2. Litis contestatio e contido da fórmula.
9.2.3. Actuacions perante o xu¡z.
9.2.4. Execución da sentencia.
9.2.5. Procedemento interdictal.
9.3. A cognitio extraordinem e el desarrollo del sistema procesal postclásico.
9.3.1. La cognitio extraordinem y o desenrolo do sistema procesual postclásico.
9.3.2. Tramitación dos litixios.
9.4. O arbitraxe.
9.4.1. Os arbitraxes compromisarios.
9.4.2. A episcopalis audientia.
Tema 10. Dereitos reais.
10.1. Os bens como obxeto de relacións xurídicas.
10.2. A posesión.
10.3. A propiedade.
10.3.1. Réxime xurídico da propiedade privada no sistema civil.
10.3.2. A propiedade no dereito pretorio e noss territorios provinciais.
10.3.3. A propiedade no dereito xustinianeo.
10.3.4. Transmisións patrimoniais a título oneroso e lucrativo. Donacións.
10.4. Concurrencia de dereitos reais.
10.4.1. A copropiedade.
10.4.2. Servidumes.
10.4.3. Usufructo.
10.4.4. Superficie.
10.4.5. Enfitéusis.
Tema 11. Dereito de obrigacións.
11.1. A relación obrigatoria.
11.1.1. Estructura da relación obrigatoria.
11.1.2. As fontes das obrigacións.
11.2. Negocios formais con eficacia obrigatoria.
11.2.1. Estipulacións.
11.2.2. Documento constitutivo.
11.3. Negocios causales típicos e figuras afins.
11.3.1. Obrigacions re contractae.
11.3.1.1. Mutuo e dacions crediticias.
11.3.1.2. Comodato.
11.3.1.3. Depósito.
11.3.2. Obrigacions consensu contractae.
11.3.2.1. Compraventa e figuras afins.
11.3.2.2. Arrendamentos.
11.3.2.3. Sociedade.
11.3.2.4. Mandato e xestión de negocios.
11.3.3. Negocios atípicos e tipificación de novas figuras causais.
11.4. Negocios con función de garantía das obrigacions.
11.4.1. Garantías personais.

11.4.1.1. Fianza.
11.4.1.2. Outras formas de fianza personal.
11.4.2. Garantías reais.
11.4.2.1. Fiducia.
11.4.2.2. Prenda.
11.4.2.3. Hipoteca.
11.5. Obrigaciones surxidas de actos ilícitos.
11.6. Aspectos relativos a responsabilidade contractual e extracontractual no Dereito romano.
Tema 12. Dereito de sucesións.
12.1. A sucesión hereditaria.
12.2. As formas de sucesión.
12.3. Efectos patrimoniais da sucesión hereditaria.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Eventos científicos e/ou divulgativos	A4	1	1	2
Lecturas	A1 A5 A6 A10	0	3	3
Traballos tutelados	A11 B9 B1 B2 C1	5	10	15
Presentación oral	A3 A7 A8 A9 A12 A13 B12 C1 C3	5	15	20
Proba obxectiva	A3 B6	0	30	30
Sesión maxistral	A2	28	27	55
Solución de problemas	A14 A15 B7 B8 B10 B11 C4 C5 C6 C7 C8	5	15	20
Atención personalizada		5	0	5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Eventos científicos e/ou divulgativos	Asistencia a Conferencias e Cursos, tanto da materia como de outras relacionadas con aquela, presenciais e on-line, suxerindo a realización de reseñas do tratado nas mesmas.
Lecturas	Realización de lecturas relativas tanto ás materias tratadas no programa da materia, como a cuestións xerais relativas a cultura xurídica en xeral.
Traballos tutelados	Realización de resumos ou esquemas de partes da materia que poidan resultar útiles para unha mellor comprensión e estudo posterior das mesmas. Con posibilidade de, en caso de atoparse interesados en determinados temas, ampliar os coñecementos sobre os mesmos.
Presentación oral	Intervencións en clase expoñendo partes do temario individualmente ou por grupos, e someténdose posteriormente ás posibles preguntas dos demais compañeiros e o profesor, sobre a parte exposta.
Proba obxectiva	Exame final escrito das diversas partes indicadas da materia, con preguntas concretas (tipo test ou cortas) a través das que o profesor poida comprobar a correcta asimilación por parte dos estudantes dos contidos da materia.
Sesión maxistral	Lección maxistral impartida polo profesor con posibilidade de intervención dos alumnos formulando preguntas sobre os temas cuxa lectura se suxeriu previamente.
Solución de problemas	Plantexmento e realización de un caso o casos prácticos conectados coas materias teóricas previamente estudadas, con participación activa dos alumnos nas sesións establecidas ao efecto.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Eventos científicos e/ou divulgativos Lecturas Presentación oral Traballos tutelados Proba obxectiva Sesión maxistral Solución de problemas	- Tutorías personalizadas para todo o estudantado (virtuais e presenciais) coa finalidade de resolver as posibles dúbidas particulares xurdidas ao ler, comprender e estudiar a materia. - Seguemento (presencial e virtual) das capacidades e progresos dos estudantes a través da corrección dos resumos das conferencias, traballos e exposicións presentados. - Atención e resolución dos problemas expostos na realización de casos prácticos, tanto presencial como virtualmente.. - Seguemento persoal (fundamentalmente mediante atención telemática) do proxecto formativo do estudantado con recoñecemento de adicación a tempo parcial e dispensa de asistencia.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias**	**Descrición**	**Cualificación**
Eventos científicos e/ou divulgativos	A4	Asistencia a Conferencias e Cursos tanto da materia como a outras relacionadas coa mesma, suxerindo a realización de reseñas ou resumenes do tratado nas mesmas.	1
Lecturas	A1 A5 A6 A10	Realización de lecturas relativas tanto ás materias tratadas no programa da materia, como a cuestións xerais relativas a cultura xurídica en xeral.	1
Presentación oral	A3 A7 A8 A9 A12 A13 B12 C1 C3	Intervencións en clase expoñendo partes do temario por grupos ou individualmente, e someténdose posteriormente ás posibles preguntas dos demais compañeiros e o profesor, sobre a parte exposta.	20
Traballos tutelados	A11 B9 B1 B2 C1	Realización de esquemas e resumenes de partes da materia que poidan resultar útiles para unha mellor comprensión e estudo posterior das mesmas. Con posibilidade de, en caso de atoparse interesados en determinados temas, ampliar os coñecementos sobre os mesmos.	8
Proba obxectiva	A3 B6	Exame final escrito das diversas partes indicadas da materia, con preguntas concretas a través das que o profesor poida comprobar a correcta asimilación por parte dos estudantes dos contidos da materia.	50
Sesión maxistral	A2	Asistencia as leccións maxistrais impartidas polo profesor con posibilidade de intervención dos alumnos formulando preguntas sobre os temas cuxa lectura se suxeriu previamente.	2
Solución de problemas	A14 A15 B7 B8 B10 B11 C4 C5 C6 C7 C8	Formulación e realización de casos prácticos conectados coas materias teóricas previamente estudadas, con participación activa dos alumnos nas sesións establecidas ao efecto.	18
Outros		Se valorarán ls trabajos realizados sobre partes de la asignatura, esquemas, asistencia a conferencias y otras actividades relacionadas directamente con la asignatura	

Observacións avaliación

Realización de traballos, exposicións presenciais e casos prácticos a determinar segundo a marcha do curso e examen final da materia
Aspectos e criterios de avaliación:
Coñecemento dos contidos da materia. Capacidade para resolver problemas xurídicos mediante a
aplicación dos coñecementos adquiridos. Asistencia e participación nas actividades do curso.
Capacidade de síntese e análise das lecturas realizadas.
A forma de evaluación establecida para os alumnos que oficialmente teñan recoñecida a dispensa de docencia consistirá ademais da entrega telemática dos traballos e casos práctios suxeridos, así como na exposición das partes indicadas da asignatura, na realización do examen final ordinario e, no seu caso, extraordinario da asigatura. Para a sua preparación deberán utilizar, seguindo o temario establecido nesta Guía, fundamentalmente a últimas edicións dos Manuais da asignatura dos profesores Fernández Barreiro e Paricio Serrano: Historia del Derecho romano y su recepción europea, Madrid, 2017, e Fundamentos de Derecho privado romano, Madrid, 2016, así como a demás bibliografía suxerida nesta Guía.Para resolver os posibles problemas que no desenrolo do estudo e comprensión da materia lles xurdisen, así como na exposición, arbitrarase, na medida do posibel, un sistema personalizado de atención a distancia mediante correo electrónico, os foros das diversas plataformas habilitadas ao efecto (Moodle, Teams) ou mediante tutorías presenciales en horas distintas das oficialmente fixadas.No caso dos alumnos que non teñan superada a materia e se atopen en convocatorias elevadas, se prevé a posibilidade de que, previo acordo co profesor responsable, e sempre en atención a disponibilidade académica docente e investigadora do mesmo, se arbitre para eles a realización de diversas probas liberatorias por partes da materia o longo do curso académico correspondente en datas distintas das sinaladas oficialmente. Para acollerse a dita posibilidad os citados alumnos deberán solicitar previamente a correspndente reunión co profesor.O inicio de cada curso académico informaráse (presencialmente e a través da plataforma Moodle) os alumnos matriculados na asignatura que sigan o sistema presesncial, así como tamén o alumnado con dispensa de asistencia, dos criterios a seguir relativos a organización e desenrolo do mesmo: precisión sobre forma e tipo dos exames a realizar; tipos, contido e criterios de valoración das exposicións suxeridas; traballos de partes da materia; outras activiades valorables; e planificación temporal aproximada das diversas partes da asignatura. A realización fraudulenta das probas ou actividades de evaluación previstas, tanto no caso dos alumnos/as, presenciais como non presenciais, implicará a calificación de suspenso na materia ("0"), na convocatoria correspondente, invalidando as calificacións obtidas anteriormente.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Fernandez Barreiro-García Camiñas-Rodríguez Montero (2017). Derecho jurisprudencial romano. Método del caso. Santiago de Compostela. Andavira Editora - García Camiñas (2012). Cuestiones de jurisprudencia romana. Santiago de Compostela. Andavira editora - Rodríguez Montero (2015). Responsabilidad contractual y extracontractual en Derecho romano. Santiago de Compostela. Andavira editora - Paricio y Fernández Barreiro (2021). Fundamentos de Derecho privado romano. Madrid. Marcial Pons - Paricio y Fernández Barreiro (2014). Historia del derecho romano y su recepción europea. Madrid. Marcial Pons - Garcia Camiñas (2017). Presentaciones de Derecho Romano. Santiago de Compostela. Andavira editora - Rodriguez Montero (2017). Sobre Histotria y Derecho. Lecturas escogidas. Santiago de Compostela. Andavira editora - Rodríguez Montero (2020). Cinco Estudios sobre interpretación Jurisprudencial romana. Santiago de Compostela. Andavira editora - Rodríguez Montero (2020). Disquisiciones romanísticas. Santiago de Compostela. Andavira editora - Gábor Hamza (2022). Origen y desarrollo de los ordenamientos iusprivatistas modernos con base en la tradición del Derecho romano. Santiago de Compostela. Andavira editora Os alumnos utilizarán os libros recomendados dos profesores da asignatura comezando a traballar xa desde o primeiro momento con eles para, así, poder chegar ao aula xa cos coñecementos previos e necesarios para avanzar e progresar debidamente a través das explicacións e prácticas realizadas no aula.

Bibliografía complementaria	- Stein (2001). El Derecho romano en la Historia de Europa. Madrid. Siglo XXI Editores - Torrent Ruiz (2007). Fundamentos del Derecho europeo. Madrid. Edisofer - Alföldy (1992). Historia social de Roma. Madrid. Alianza Editorial - Kunkel (1982). Historia del Derecho romano. Barcelona. Ariel - Fuenteseca (1987). Historia del Derecho romano. Madrid - Schulz (1990). Principios de Derecho romano. Madrid. Edit. Civitas - Kaser (1982). Derecho privado romano. Madrid. Edit. Reus - Schulz (1960). Derecho romano clásico. Barcelona. Bosch - Murga (1989). Derecho romano clásico II. El proceso. Zaragoza. Universidad de Zaragoza - AA.VV. (2002). Textos de Derecho romano. Pamplona. Thomson-Aranzadi - AA.VV. (1968). El Digesto de Justiniano (3 tomos). Pamplona. Edit. Aranzadi - AA.VV. (1985). Gayo Instituciones. Madrid. Edit. Civitas - Gutiérrez-Alviz (1982). Diccionario de Derecho romano. Madrid. Reus S.A. - Alvaro d´Ors (1989). Derecho privado romano. Pamplona Eunsa Ademais da Bibliografía complementaria específica sinalada, para unha maior información sobre os temas tratados no temario da materia, recoméndase aos alumnos interesados acudir ás obras e artigos doctrinales indicados ao final de cada lección nos libros sinalados na Bibliografía básica da materia dos autores Paricio e Fernández Barreiro. Tamén se pode consultar máis información nos links sinalados nas súas respectivas páxinas web polos profesores da materia.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Historia do Dereito/612001103 Comunicación oral e escrita/612G01004
Materias que continúan o temario
España na configuración histórico-xurídica de Europa/612G01002 Dereito de obrigas e danos/612G01016 Dereito da Contratación/612G01024 Dereitos Reais/612G01027 Teoría e práctica da argumentación xurídica/612G01041 Técnica xurisprudencial romana/612G01043
Observacións
Iniciar o estudo da materia coa bibliografía básica, previa lectura da Guía docente da materia. Sería moi convinte chegar cos materias teorícos xa traballados

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías